

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 55, No. 12,
1940. január 17., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA,

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

A belga-holland helyzet

Irtta: **Horváth Jenő**
egyetemi professzor

A világ figyelme a nagyhatalmak mérközésében a kis államok felé fordul, melyek egymástól távol, kisebb csoportokban, vagy egyedül állva keresik önlétük biztosítását. Svájc három hatalom egyensúlyhelyzetének közepében, Belgium és Hollandia három más hatalom között állva — mint láthatjuk — teljes felkészültségben együtt vigyázzák, miként sodródnak körülöttük az európai politika hullámai.

A védelem szükségességét ez utóbbi területen századok óta nem az adja meg, hogy valamely hatalom az ő birtokukra vágyik, mert a növekvő téttek a nagy távlatokban mozgó hadicélok korában kis területeken alig jelentenek nagyobb erővarapodást. Ellenkezőleg, kisebb politikai alakulatok az egymásrataltság és hosszabb együttélés folytán a társadalmi szervezettségnek olyan stádiumába jutnak, amely idegen szervezetbe jutva tartós ellenállást eredményez, mert századoktól kialakított jellegüket nem vetik el, felbontásukban nem nyugodnak meg, átszervezésüknek sem célját, sem szükségét nem látják be, mert beláthatatlan idő óta maguk lábán jártak. A történelemtől elhatárolt nemzeti és társadalmi alakulatok szabad mozgásának megszüntetése a hódítóra nézve olyan erő lekötését jelenti, amely őt messzemenő céljainak elérésében gátolja, ennek hatásosan utójában állhat, Napoleon erejét nem az orosz hadjárat balsikere kezdte ki, hanem a spanyol ellenállás rága el. Még súlyosabb a helyzet, ha az ellentét faji különválásából táplálkozik, mert itt már a belső árnyalati kérdések is számítanak. A franciául beszélő belgák például a franciától külön állami életet élnek, a germán flamandok a világháborúban a franciák oldalán küzdöttek a németek ellen, a germán hollandok a német határ felé merítették alá országuk legtermékenyebb vidékeit.

Mivel inkább a részletekbe megyünk, annál több jelét látjuk annak, hogy évszázados multra visszatekintő politikai alakulatok idegen erővel szemben sokszor ösztönszerűen keresik a maguk megmaradását, mert ösztönszerűen él bennük a régebbi nemzedékek együttélésének és minden külső hatással szemben érzett ellenállásának öntudata.

Ha Európa kis nemzetének azokat a kincseit féltjük, amelyeknek féltett őrzésében az ellenállás érdekeit kimerítve látnánk, akkor feltűnő az, hogy ebben a védelemben gyakran az európai civilizáció, az egész európai közösség védelme nyilvánul meg. Nem is szólván arról, hogy a magyarság mennyit vészelt azért az európai civilizációért, amelynek áldásait a nyugati nemzetek élvezik, ki tudná elhagyni az európai művelődés történetéből a németalföldi, flamand és hollandi művészetet, az európai kereskedelem történetéből Flandria és Hollandia gazdasági fejlődésének eredményeit. Ki nem látná nehéz időkben azt, hogy bármily távol éljenek egymástól a kis államok, az európai közösség határain belül szoros kapcsolatban, vagy tudatalatti közösségben élnek. Sainte Gudule brüsszeli katedrálisnak színes ablakairól magyar királyok képei néznek alá; Ruyter holland admirális magyar gályarabokat szabadított ki fogságukból. A régi Németalföld nagy multját élő és tovább vezető Belgium és Hollandia kis területükkel és lélekszámukkal olyan magas minőséget képviselnek, hogy annak mennyiségekkel való megsemmisítése az európai civilizációnak nem volna érdeke, tragédiájuk az európai emberiségre hatna vissza.

Az európai nemzetek és államok rendjének ugyanis századok óta kialakult egységes jellege

van. Az európai jogrend bizonyításában a vonatkozó nemzetközi szerződések cikkelyei helyett, melyeket a kis nemzetek gyenge palládiumként tartanak kezeikben, inkább arra gondolunk, hogy a történelemben az erő és anyag éppen úgy megmaradnak, mint a természetben és hogy az európai közösség épülete annyival erősebb, amennyi sulyal nehezedik a természet rendjétől megerősített fejlődés alapjára.

Ha Németalföld legjobb elméi a százados védekezés idején, Grotius előtt és Grotius után, a nemzetközi jog rendszerének hatásosabb kiépítésén dolgoztak, ugy ezt annak is kell tulajdonítanunk, hogy Németalföld a maga biztonságát a maga létjogán kívül az európai jogrend közösgéire és az európai egybetartozás, az európai civilizáció egységes jellegére építette. Ha viszont Európa hatalmai minden rázkódás után vissza-

tertek a németalföldi jogászok alkotásaihoz, akkor alig lehet félreismernünk azt a törekvésüket, hogy az új rendet a hosszú időn át elért eredmények lerombolása helyett a mult hagyományaira kívánták felépíteni.

A párisi békekonferencián képviselt hatalmak súlyos felelősséget vettek magukra, amikor a jövő megalkotásában érdekelt európai államok sorából a másik felet kizárták, a kis államokat mellőzték, mert a felelősség helyett annak felhalmozására vállalkoztak, mit tőlük senki sem várt, sem nem követelt. Ha ellenben magukra vették a kis államokról és nemzetekről való gondoskodást és ha ez a gondoskodás a kis nemzetek pusztulásával jár, ugy az európai emberiség pusztulásáért járó felelősség elől csak nehezen térhetnek ki. Belgium és Hollandia négy évtized óta állnak a hatalmak versenyének pergőtűzében. A kontinentális haderők mérközésekor a német-francia ellentét határvonalán Hollandia semleges tudott maradni, Belgium a német átvonulással szemben főleg a franciákra támaszkodott. A légi mérközés Anglia és Németország között Hollandia felé terelte a figyelmet, mert a hollandi semlegesség

(Folytatás a 2-ik oldalon)

Repülőbombaesőt zudit a szovjet Finnországra

Anglia nem tárgyal semmiféle katonai garanciáról a svéd és a norvég kormányval

Németország nem kíván beavatkozni a skandináv államok és a szovjet viszonyába

Páris. A Havas ügynökség jelenti Helsinkiből: Hétfőn 60 szovjet repülőgép haladt át ismét Finnországra legett és mintegy 600 bombát dobott le különböző városokra. A hétfői repülőtámadásnak 3 halálos áldozata és 50 sebesültje van. Megtámadták a szovjetrepülők Viburi várost és az előbb említett veszteségeket itt érték el. Némely kisebb városban az orosz repülők leereszkedtek és gépfegyvertűzzel árasztották el az uccasorokat, anélkül, hogy nagyobb kárt okoztak volna. A harc téren általában nyugalom uralkodik, nagy a hideg és hétfőn este Helsinkiben 32 fokra szállt le a hőmérséklet.

Alaptalan hír az angol kormány svéd és norvég garanciájáról

London. A svéd és a norvég kormány állítólag katonai ajánlatot kapott, amelyben az angol kormány indítványozza, hogy segítséget nyújt az államoknak, ha függetlenségük veszélyben forogna. Az erre vonatkozó jegyzékre, hír szerjnt, egyik kormány sem válaszolt.

London. Az angol külügyminisztérium határozottan cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Anglia Norvégiával ez utóbbi állam területi sérthetlenségének biztosításáról tárgyal volna.

Winogradov szovjet tábornok meghalt a hadosztály élén

Helsinki. Winogradov tábornok, a megsemmisített 44-ik orosz hadosztály parancsnokának holttestét megtalálták a suomisalmi-i csatatéren.

Németország érdektelen a skandináv helyzetben

Berlin. Német részről teljes érdektelenséget nyilvánítanak a Szovjetnek a skandináv államokkal szemben folytatott vitájában. A német külpolitika távol akar maradni az északi viszálytól és ez a szándéka most abban jut kifejezésre, hogy

tartózkodik minden állásfoglalástól ugy a moszkvai lépést, mint az arra adott választ illetően. Beavatott helyen figyelemreméltó árnyalatot látnak abban, hogy Moszkva csak Svédországhoz és Norvégiához intézett demarsot, holott Dániából is szállítanak fegyvereket és dán önkénteseket a finn frontokra.

Légibomba-zápor a finn városokra

Helsinkiből jelentik: A hivatalos finn hadijelentés szerint a karéliei földszorosban tüzer ségi és zárótűz volt. Taipolenél ellenséges különítmények támadást intéztek a finn állások ellen. A támadást a finn katonaság visszaverte és az oroszoknak súlyos veszteségeket okozott. A keleti részen, Salla vidékén két orosz század megsemmisült. Ami a légi tevékenységet illeti, ismét mintegy 70-80 szovjet orosz repülőgép jelent meg a különböző finn helységeknél és hatszáz bombát dobott le. Viipuriban három ember meghalt. A többi városokban és falvakban a légitámadás 50 sebesült áldozatot követelt. A finn légharítók négy ellenséges gépet lelőttek.

MAGYAR BÁL,

Január 20.
Fehér Kereszt

(A vezércikk folytatása)

megtartása vált nehezebbé. Belgium viszont szabadulni törekedett azoktól a kötelekektől, amelyeket a szárazföldi mérközés idején magára vett.

Franciaország és Belgium között 1920-ban még katonai szövetség létesült, de a francia hatalomra való támaszkodás egyben azt is jelentette, hogy Belgium a róla való gondoskodás ellenében a német hatalom védekezését Belgiummal szemben teszi jogosan indokoltá. Ezért a belga kormány 1936. március 6-án a francia katonai szövetség szerződését felmondotta. Hogy e lépést az utolsó pillanatban tette meg, az kiderült abból, hogy a német haderő másnap, március 7-én a Raina egész vonalát megszállotta. Semmi különös nem volt tehát sem abban, hogy a júliusi választásokból kikerült többség az eljárást helyeselte, sem hogy ebben a szellemben nyilatkozott október 14-iki feltűnő beszédében III. Albert belga király; sem abban, hogy a brit és francia kormányok 1937. április 24-én kelt nyilatkozatukkal Belgiumot szövetségi kötelekeiből kibocsátották. Ez tette lehetővé azt, hogy a német birodalmi kormány az új helyzet méltánylásaként október 13-i jegyzékében Belgium határainak sérthetlenségét ígérte meg.

Belgium és Hollandia tehát 1937. végén a fészta semlegesség közös alapjára kerültek és közös összefogásban keresték önléttük biztosítását.

Nem kételkedhetünk abban, hogy ez az összefogás etikai kihatásában az egész európai közösségre súlyos felelősséget hárít és kötelezettséget ró. Mert valamennyi kis állam joggal épít arra a felelősségre, melyet velük szemben a nagyhatalmak magukra vettek és mert ennek a felelősségnek a beváltása az alapja az európai béke helyreállításának s az európai jogrend megszilárdításának.

Hore Belisha és Chamberlain vallemásai az angol alsóház előtt

A lemondott angol hadügyminiszter felvilágosításai távozásának okairól

London. (Rador.) Az angol alsóház kedden tartotta meg első ülését a karácsonyi ünnepek előtt elrendelt szünet óta. A lordok háza fél órával elhalasztotta ülésének megkezdését, hogy a lordok házának tagjai is résztvehessenek az alsóház mai megnyitói ülésén. Az alsóház ülésére érkező Chamberlain miniszterelnököt és Stanley Oliver hadügyminisztert lelkes óvációnban részesítették.

Hore Belishát, a lemondott hadügyminisztert ugyancsak erős tapsal fogadták. Az alsóház ülése alkalmával Hore Belisha ismertette lemondásának körülményeit. Hangsúlyozta, hogy azt szerette volna, ha ez a kérdés csupán a miniszterelnök és közöttük történt levélváltás határának keretén belül intéződött volna el. Kijelentette, hogy nincse más gondolata, mint hogy megnyerjék a háborút. Két és fél éven keresztül töltöttem be a hadügyminiszteri tisztséget — mondotta Hore Belisha — és ezen idő alatt alapos tevékenységet fejtettem ki. Ezen idő alatt kifejeztem és átszerveztem az angol hadsereget és ez teljes egyetértésben történt meg. Nem emlékszem, hogy ezen időszak alatt bármilyen ellentétek merültek volna fel. Munkatársaimat sohasem azért választottam magam mellé, mert azok udvariasak lettek volna, vagy mert mindig egyetértettek volna velem, hanem azok közül választottam ki, akik a legmegfelelőbbek voltak és annál jobban tiszteltem és becsültem őket, minél

nyíltabban meg merték mondani véleményüket. Ha néha-néha voltak is bizonyos véleménykülönbségek, ezek sohasem voltak komolyabbak, vagy mélyebbek. Az általunk megvalósítottak közös erőfeszítések eredményei és egyikünknek sem különleges teljesítménye. Ezen év folyamán három millió emberünk lesz felfegyverkezve.

— Amint tudom, — folytatta beszédét a lemondott hadügyminiszter, — egyetlen felfogásbeli, vagy politikai nézeteltérés sem volt közöttünk és minisztertársaim között tárcám vezetésével kapcsolatban. Sohasem volt bizalmatlanság sem iránymódban és szoros együttműködésben dolgoztunk. A miniszterelnök ur is elismeri, hogy legteljesebb támogatását élveztem hivatásom teljesítése céljából, amelyvel megbíztak, hogy előkészítsem a hadsereget a háborúra. A miniszterelnöknek szabad joga van, hogy megválassza azokat a személyeket, akikre szüksége van a kormányban. A többiek kötelessége, hogy elfogadják azokat, a kisebb, vagy nagyobb jelentőségű beosztásokat, amelyek engedélyeznek részükre az állam szolgálatában. Hogy mégis miért utasítottam vissza azt a cserét, amelyet a kormányelnök nekem fejtett ki, a kereskedelmi tárcát? Azért, mert nem voltam bizonyos benne, hogy azokkal a megfontolásokkal szemben, amelyek arra készítették a miniszterelnököt, hogy a kormányban változásokat eszközöljön, megfelelhet-e egy másik ügyosztályon a nemzet érdekeinek. A háború a nemzet erejének fokozását és egységesítését követeli, s meg vagyok győződve, hogy ebben a szellemben dolgoztam én is.

Hore Belisha után Neville Chamberlain kormányelnök emelkedett szólásra, aki hangsúlyozta, hogy Hore Belisha volt hadügyminiszter lemondásával kapcsolatban a valóságban meg nem felelő hírek száma, míg más hírek nagyon fontosak voltak harmadik személyre nézve.

— Elsősorban — mondotta a miniszterelnök — nem létezett politikai ellentét Hore Belisha és munkatársai között, mégis azt hangsúlyozták egyesek, hogy lemondása annak a harcnak a következménye, amely az előléptetések rendje miatt közöttük és a magasrangú katonatisztek között keletkezett volna. Ez az állítás nem fedti a valóságot és minden alapot nélkülöz. Sohasem hallottam komoly ellentétet Hore Belisha és a katonatanács között és nem is hiszem, hogy egyáltalán létezett volna. Egy másik híresztelés azt hangsúlyozza — folytatta Chamberlain miniszterelnök — hogy egyes magasrangú tiszték, vagy azok barátai nyomást gyakoroltak volna reám, hogy távoítsam el a hadügyminiszteri és hogy én meghallgattam volna kérésüket. Hallottam azt is, hogy választanom kellett volna Hore Belisha, vagy több magasrangú tiszt között, akik jelenleg a legmagasabb haditanácsban foglalnak helyet. Mindezek légbőlkapott kitalálások. Ezután a miniszterelnök rámutatott arra, hogy minden kormányelnöknek időközönként kötelessége, hogy felülvizsgálja munkatársai beosztását. Különösen vonatkozik ez háború esetére.

— Ha a miniszterelnökre nézve kötelező lenne, hogy a nyilvánossággal közölje az egyes változások okait, akkor teljesen lehetetlenne válna a tárcák kicserélése. Eppen ezért nem közlöm az alsóházzal részleteiben az én indoklásomat, mindössze annyit, hogy egyes nehézségeket vettem észre, amelyek abból származtak, hogy Hore Belisha nagyon ki volt sajátíva. Meggyőződtem, hogy változás szükséges. Miután nem akartam a hadügyminiszteri szolgálatát elveszíteni, és ezért más fontos hivatást ajánlottam fel neki. De azoknál az okoknál fogva, amelyeket ő hangoztatott, nem fogadtam el. Ez a körülményt nagyon sajnáltam, de el kellett fogadnom.

A miniszterelnök ezután ejtette szót Hore Belisha beszédéről és annak a reménynek adott kifejezést, hogy nem telik el sok idő addig, amíg hozzájárul, ahhoz a munkához, amely a háború megnyeréséhez szükséges.

Lángtengerben usznak Helsinkii palotasorai

Helsinki. A petsamói arcvonalról érkezett hírek szerint, a finnek befejezték előkészületeiket a küszöbön álló orosz támadás visszaverésére. Meglepetésről már nem lehet szó.

Tegnap egyébként Helsinkiben két ízben volt légiraidó. A szovjetgépek nagyszabású támadást intéztek Turku város ellen, ezenkívül Finnország déli részén több ízben bombáztak városokat. Viipurit ismét lövi a szovjet nehéz tüzérség.

Helsinkiből érkezett jelentés szerint, a Viipuri ellen intézett légitámadás következtében 26 ember halt meg. A városban tűz keletkezett, amely még ma is tart. A lángtenger egymás után semmisíti meg az épületeket. Egész uccasorok égettak le. Helsinki ellen is intéztek légitámadást. A telefon és táviróösszeköttetés

Svéd tiltakozás a szovjetkormánynál

London. Stockholmból érkezett jelentés szerint, a szovjet repülőgépek tegnap megjelentek Lulea svéd kikötővárosban és negyven bombát dobtak le. A bombák súlyos károkat okoztak a vasúti állomás épületében, a rakatár helyiségekben és több helyen felszakították a vasúti síneket.

A svéd kormány erőlyes tiltakozó jegyzéket intézett a Szovjethez. Lulea kikötőváros annak a vasútvonalnak a végén fekszik, amely Svédországból Finnországba vezet. Ezen a vasútvonalon nemcsak a svéd áruszállítmányokat irányítják Helsinki felé, hanem az Európa hármány részéből elindított szállítmány csak ezen az úton juthat el Finnországba, hogy az Északi-tenger partmenti részei be vannak fagyva. A szovjet repülőket azt a vasúti összeköttetést akarták lehetetlenné tenni.

A Havas-ügvénység jelentése szerint a saliai arcvonalon a helyzet alakulása döntő szakaszához érkezik. A finnek úgy vélik, hogy az idő nekik dolgozik s minél tovább tart a csata, annál inkább növekszenek esélyeik. Az itt

Helsinki és Kopenhága, valamint Helsinki és Stockholm között megszakadt. Vasa városát a szovjetrepülőek tegnap ötször támadták meg. Kilencven bombát dobtak le, amelyek súlyos károkat okoztak. Vasárnap orosz bombavető repülőgépek a finn főváros és környékére 250 bombát dobtak le. Az anyagi kár aránylag csekély. A finn léghajókat ágyuk két orosz gépet lelőttek. A szovjetcsapatok a karéjai földszorosban és a Ladoga-tó környékén lévő szakaszon nagy előkészületeket tesznek a támadásra. A svéd önkéntes hadosztályt nehéz ágyukkal rendelték ki a veszélyeztetett szakaszokra. Hírek szerint orosz repülőgépek svéd és norvég terület felett haladtak el, sőt bombákat is dobtak le.

harcoló orosz csapatok sokkal jobban vannak felszerelve, mint bármely más fronton. Az oroszok úgy látszik, elvesztették a győzelem reményét és mindinkább visszavonulnak nehéz tüzérségi ütegeiket a hadműveletek színhelyéről. A vasárnapi és hétfői légi támadások következtében a finn hatóságok elhatározták, hogy néhány helységben kényszer kilakoltatáshoz folyamodnak. Így kiűrik Hango Ekenes, Turku, Karis és Rifinék városokat.

Roosevelt újabb segélyjavaslat

Washington. (Rador.) Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett üzenetében elfogadásra ajánlja azt a javaslatot, amely Finnország számára több kölcsön folyósításáról szól az import és exportbank által abból a célból, hogy különböző termékeket vásároljon az Egyesült-Államokból. Ezek a kölcsönök azonban nem szolgálhatnak fegyver vagy hadianyag vásárlására, nehogy a semlegességi törvény sérelmét szenvedjen.

Enyhült Belgium és Hollandia közvetlen háborus veszélye

Három angol tengeralattjáró pusztult el a német partokon — Franciaország megvédeimezi katonai állásait a „Senki földjén“

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: DALADIER miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter tegnap az esti órákban fogadta GAMELIN tábornagyot, a francia hadsereg főparancsnokát, akivel a belga és holland eseményekkel kapcsolatban értekezett.

Brüsszelből érkezett legutóbbi jelentés szerint, a német bevonulás veszélye némileg enyhült. Rámutatnak azonban arra, hogy a holland határral szemben 18, a belgiumi határral szemben 41 német hadosztályt tart állandó készenlétben Hitler vezér és kancellár.

Visszaözlök a kiűritett belga városok polgári lakossága

Brüsszel. A belga távirati iroda határozottan megcáfolja azt a német híradást, amely szerint a szövetséges hatalmak nyomást gyakoroltak volna Belgiumra. A szövetségesek részéről semmiféle lépés nem történt Brüsszelben.

Feltűnő helyen közlik a lapok a párisi belga nagykövet és a Daladier találkozásának hírért. Hivatalos körökben a jövőre nézve nem hajlandó felvilágosítást adni, de hangoztatják, hogy a szombat esti riadónak igen komoly indokai voltak. Jelenleg úgy látszik, közvetlen veszélytől nem kell tartani, de a helyzet tartós enyhüléséről csak néhány nap múlva lehet beszámolni. Főleg a diplomáciai helyzet alakulása nyugtatta meg a kedélyeket.

Tegnap megkezdődött a kiűritett területek lakosságának visszaözlése. A nagyobb városokban elsőtétítési gyakorlatokat tartottak.

Lehiggadtak a kedélyek Belgiumban

Róma. Az olasz lapok belgiumi és hollandiai tudósítói az izgalom lényeges csillapításáról számolnak be. A Messagero tudósítása szerint Belgiumban az óvatossági intézkedéseket nagy nyugalommal hajtották végre. A veszélyeztetett területek kiűritése megtörtént és a nagyobb városokban elsőfokú gyakorlatokat tartottak. A hadügyminisztériumban éjjel-nappal lázas tevékenység folyik. A hétfőn beérkezett jelentések azonban meggyőzték a katonai köröket arról, hogy a helyzet nem olyan súlyos, mint amilyen volt. Hivatalos belga körökben a jövőre nézve nem hajlandók semmiféle felvilágosítást adni, de hangoztatják, hogy a szombat esti riadónak komoly okai voltak. A helyzet tartós enyhüléséről csak néhány nap múlva lehet esetleg beszámolni. A belga fővárosba érkezett jelentések megerősítik azt a hírt, hogy a határon teljes rend és nyugalom uralkodik. A Belga Távirati Iroda külföldön hivatalos közleményt adott ki, amely határozottan cáfolja azt a hírt, mintha a szövetségesek valamely irányban nyomást gyakoroltak volna Belgiumra.

Elszánt harcok a „Senki földjén“

Páris. A Petit Parisien jelentése szerint több oldalról kijelentették, hogy Hitler február 2-án offenzívát akar kezdeni.

A Német Távirati Iroda harctéri magyarázatot közöl. Eszerint a német járőrcsapatoknak gyakori célpontja Sprichter és a sprichterai magsajtoknak a birodalom határain túl eső része. Ezek a helyek a hadműveletek megkezdése után a francia csapatok birtokába kerültek, ahonnan onnan ismét visszavonultak. A Senki-földjén járt egyik német járőr jelentéséből kitűnt, hogy a franciák ezt a területet minden eszközzel meg akarták védeni. Erről tanuskodik az, hogy a franciák rendkívül megerősítették az egész vidéket, sok helyen hatszoros akadályokat állítottak fel spanyol lovasokkal és más-más mezőgazdasági eszközöket hordtak össze és így építettek torlaszokat.

A belga—holland riadó amerikai visszhangja

Newyork. A Newyork Herald Tribune írja: Belgium és Hollandia ismét az izgalom napjait élék. Ujabb korosztályokat kellett behívni Belgium és Hollandia semleges—orszá-

Londonban hangsúlyozzák, hogy Hollandia és Belgium bizonyára pontos és megbízható értesüléseket szereztek, hogy azonnali hatállyal elrendelték a mozgósítást, hogy ezeknek az államoknak komoly okuk volt a rendkívüli intézkedések életbeléptetésére. Erre élénken rámutat a Kölner Zeitung tegnapi cikke, amely a következőket hangoztatja:

— Hollandia legközelebb olyan helyzetbe kerül, hogy kénytelen lesz egy nagy gazdasági szükséglettel rendelkező országgal egybeolvadni.

gok ugyan, de eddig annyi csapás zúdult rájuk, annyi anyagi áldozatot kell hozniuk, hogy majdnem háborus országnak lehet őket tekinteni. Németország magatartása nagy megdöbbenést vált ki az Egyesült-Államokban, ahol meg vannak győződve arról, hogy Németország nem akarja a két országot megtámadni és azért tanúsít fenyegető magatartást, hogy gazdasági kedvezményeket kényszerítsen ki Belgiumból és Hollandiából a maga számára.

Németország nem fenyegeti Svájcot

Berlin. A német távirati iroda közli: Hivatalos német körök megcáfolják azt a külföldi híresztelést, hogy Németország katonailag fenyegeti Svájcot. Teljesen alaptalanok azok a

Egyszerre három angol tengeralattjárót semmisítettek meg a németek Helgolandnál

London. A „Seahorse“, „Undine“ és „Starfish“ nevű angol tengeralattjárók, amelyekről az angol tengernagyi hivatal jelentette, hogy nem tértek vissza kikötőjükbe és ezért elveszetteknek tekinthetők, igen veszélyes vállalkozásra indultak. A német rádió jelentése szerint az „Undine“ és „Starfish“ legénységének nagy részét megmentették.

Berlin. A véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: A nyugati hadszíntéren nem történt említésre méltó esemény. Három angol tengeralattjárót, amelyek egy német öböl közelébe merészkedtek, német intézkedésre megsemmisítettek. Az angol hajók legénységét megmentették.

London. (Rador.) Az angol admirális közli, hogy a Seahorse, Undine és Starfish angol tengeralattjárók nem tértek vissza állomáshelyükre és ezért elveszetteknek kell tekinteni őket. A Starfish és a Seahorse 40—40 főnyi személyzettel indult útjára, míg az Undinen 27 tengerész tartózkodott.

A német rádió egyébként közölte, hogy az egyik tengeralattjáró legénységét megmentették.

Londonból jelentik: A három angol tengeralattjáró elsüllyesztésével kapcsolatban az angol admirális közli, hogy azokat a helgoland öböl beláratánál érte utól végzetük. A tengeralattjárók túlzottan veszélyes megbízatásra vállalkoztak. A háború kitérése óta egyébként ez az első eset, hogy angol tengeralattjárót pusztítottak el.

Sikeres francia tengeri támadások

Páris. Félhivatalos közlés szerint egy francia őrnaszád megtámadott egy alámerült német tengeralattjárót, de nem lehetett teljes bizonyossággal megállapítani, hogy sikerült-e a hajót megsemmisíteni. Valószínű, hogy a német tengeralattjáró legalább is súlyos sérüléseket szenvedett. A Janus nevű német tehergőzöst saját legénysége súlyosztotta el, nehogy ellenséges kézre kerüljön.

Kitört a svéd-szovjet sajtóháború

Stockholmból jelentik: A svéd szociálisták lapja foglalkozik a norvég és svéd titkózó jegyzékekkel, amelyeket a Szovjetunió kormányhoz juttattak el a sorozatos határsértések miatt. A lap megállapítja, hogy az orosz sajtó és rádió a legutóbbi napokban heves támadást intézett Svédország ellen és a támadás hangja eltér a nyugati nyelv-kifejezésektől. Svédország mindenre számolva — írja a lap — nem

tagadja meg nemzeti érdekeit és emberi kötelességeit, hogy megsegítse Finnországot.

URANIA Ma utójára gyönyörködhetünk
Telefon: 1232
DEANNA DURBIN gyönyörű hangjában és
„Az első csók“ ifjúságot, vidámságot
keltő hangulatában.
Előadások: 5. 7. 15. és 9.30 órákor.

HOLNAP PREMIER!

RÖKK MARIKA az egye dűli, aki felveheti
Amerikával a versenyt!

Halló, Janine

c. sláger-vígjáték revüjében azonban minden
vetélytársnőjét túlhaladva, saját magát mulja
felül. — Ördögös táncatrakciók, vörpésdítő
muzsika... kirobbanó humor!

FEBRUÁR

**3 IPAROS
BÁL**

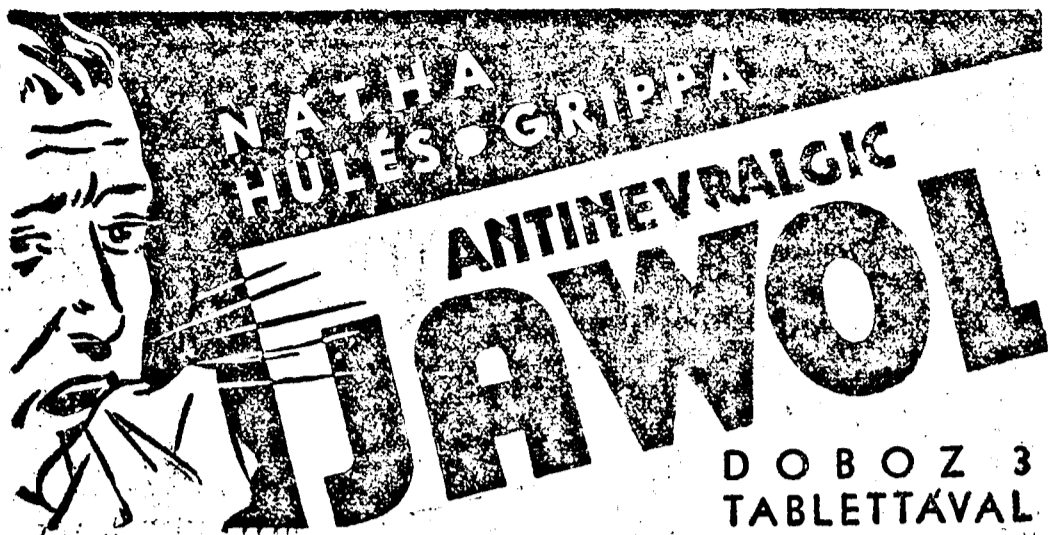
hírek, mintha a német hadsereg főparancsnok
sága nagyobb csapatokat vont volna össze a
svájci határ mentén.

Szovjet—német katonai tárgyalások..?

A londoni Rádió Press jelentése szerint
Moszkvába német katonai küldöttség érkezett
és ezt a küldöttséget Londonban úgy tekintik,
mint feltétlen bizonyítékát annak, hogy Né-
metország és Oroszország katonai együttmű-
ködéséről tárgyalnak.

Az angol vadász-repülőgépek technikai előnyei

London. (Rador.) A Daily Herald légügyi
szerkesztője vezércikkben foglalkozik azzal,
a ténnyel, hogy Angliának több technikai elő-
nye van a német repülőgépekkel szemben kü-
lönösen ami a vadász és bombavető gépeket
illeti. A németek tanultak a spanyol polgár-
háborúban és bombavető gépeik biztonságát a
páncélzat megerősítésével emelték, ami viszont
a sebesség rovására megy. A Daily Mail sze-
rint katonai repülőgépek meg vannak győződve
arról, hogy bármilyen nagyarányú támadást
vissza tudnak utasítani és az ellenségnek oly-
nagy veszteséget okozhatnak, ami arra fogja
készíteni, hogy légitámadásait ne ismételve
meg.

Kedvezően fejlődik a román-olasz-bulgár-viszony

A magyar külügyminiszter cikke az olasz-magyar együttműködésről

London. A Press Associated jelenti Bucarestből: Itteni politikai körökben nagy meglepedést keltett az a magatartás, amelyre a legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatban Jugoszlávia helyezkedett és amellyel ismét bebizonyította, hogy híven kitart Románia és a Balkán szövetség mellett. A belgrádi kormány félreérthetetlenül tudtul adta, hogy nem hajlandó semmiféle kalandba beocsátkozni. A jugoszláv kormány felfogása teljesen megegyezik Olaszország felfogásával, amely szerint a Balkán államok összes erőt az esetleges orosz expanzió ellen kell egyesíteni és semmi olyat nem szabad tenni, amely megbonthatná a délkelet-európai országok egységét és összetartását.

Kedvező benyomást és meglepedést keltett Bucarestben az a visszhang is, amelyvel Szófiában fogadták Galenci külügyminiszter beszédét, valamennyi szófiai uszág baráti hangon kommentálja a román külügyminiszter beszédét és rámutatnak a két ország közötti közlelés szükségességére.

Itt írjuk meg, hogy Csáky István gróf külügyminiszter a Magyar Élet Párt értesítőjében nagyjelentőségű cikket írt, amelynek bevezetőjében elmondja, miként jött létre velencei találkozója Ciano gróffal majd így folytatta:

— A legnagyobb elégtétellel alkalmunk volt újból megállapítani, hogy Olaszország a maga szempontjából nyomatékosan fontosnak tartja az erős Magyarországot, amely minden kítől függetlenül biztosíthatja fennállását és további fejlődését. Magyarországnak egyetlen olyan problémája sincs, amelynek megfelelő megoldását egész Olaszországban ne tartanák szükségesnek. Az időpont kiválasztása mindenkor a körülményektől függ.

— A magyar érdekek mindenben összhangban állanak az általános európai érdekekkel. A velencei megbeszélések senki ellen sem írá-

nyultak. Céljuk Közép- és Délkelet-Európa igazságos, konstruktív békéjének minél gyorsabb megvalósítása és biztosítása. Már is kitünő mindkét állam viszonya Délszláviához, amely természetes kapcsolatot akar a két ország között. Kitünő mindkét állam viszonya Németországhoz. A nyugati nagyhatalmakkal változatlanul korrekciót tartunk fenn. Az a rendkívül kedvező fogadtatás, amelyben a velencei megbeszélések az egész világon részesítették, ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy az egész világon átérzik, milyen komoly, biztosítéka az olasz-magyar együttműködés a jelenlegi háború elszigetelésének és később az igazi tartós békének.

A Reuter az olasz magyar viszonyról

A Reuter hírszolgálati ügynökség szintén részletesen ismerteti Csáky István gróf magyar külügyminiszter cikkét, amely a Magyar Élet Pártja értesítőjében jelent meg. Kiemeli a cikk, hogy Csáky külügyminiszter szerint Magyarországnak nincs egyetlen olyan problémája sem, amelyet Olaszország ne tekintene megoldhatónak, valamint, hogy a velencei megbeszélések során teljes megegyezés jött létre az olasz és magyar politika között és végül, hogy Olaszország saját szempontjából is fontosnak tartja egy erős Magyarország fejlődését, aminek célja a délkelet-európai béke és nyugalom fenntartása. — A Times is vezér cikket ír a délkelet-európai helyzetről és ebben Magyarországról is megemlékezik. A cikk beszámol arról, hogy Ciano és Csáky gróf találkozásuk alkalmából megegyeztek abban a tekintetben, hogy Magyarország kívánságait csakis a békés úton lehet megoldani és a békés megoldás módszerét meg fogják találni a békétárgyalások alkalmával. A lap dicsőően emlékszik meg a magyar kormány mértékletes magatartásáról.

A „Völkischer Beobachter“ érdekes cikke

Berlin. (Rador.) A Völkischer Beobachter bécsi kiadása cikket közöl, amelynek címe: „Változás Románia külpolitikájában” és ebben hivatkozik a Timpul cikkére, amely biztosítja a Szovjetet arról, hogy Románia továbbra is baráti viszonyt akar fenntartani vele és nincs semmi olyan ok, amely alapul szolgálna a Fekete-tenger közelében élő nemzetek közötti viszályra. A Völkischer Beobachter hozzáteszi, hogy a román uralkodó látogatása az ország különböző határvidékén azon akarat kifejezése volt, hogy a határokat megvédelmezzék. Románia az a szándéka, hogy minden tényérnyi román lödöt megvédelmez, magától értendő. Románia magatartása szomszédjai iránt baráti és az uralkodó minden utazása Románia békés-készségének és semlegességének kifejezése. A Románia és Bulgária közötti viszony megjavulása kétségbevonhatatlan tény és Magyarország való viszonya is megjavult, ami Olaszország balkáni politikai tevékenységének eredménye, mely iránt Bucaresti megértést tanúsít. A cikk végül megállapítja, hogy Románia külpolitikájának megváltozása nagy jelentőséggel bír az ország jövőjére.

A Völkischer Beobachter vezető helyen foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Románia a Fekete-tengeren a parti vizeket a tengerparttól 5 kilométernyi mélységben határsávnak jelentette ki és különleges biztonsági intézkedéseknek vetette alá. A román partvidék ezáltal szilárd erősségű lett, amely ellenáll minden keletről jövő esetleges támadásnak. Románia különben már azt az angol-francia szándékot sem fogadhatta el, hogy ezek a hatalmak a Fekete-tenger tengeri uralmára törekedjenek. A krími félsziget elleni állítólag tervezett támadás és ezáltal a hadszíntérnek a román határhoz való közeledése Bucarestben annak idején aggodalomra adhatott volna okot.

A jugoszláv lapok hosszasan foglalkoznak Pál régensherceg és Olga királyi hercegné szony zágrábi tartózkodása alkalmából rendezett ünnepekkel. Színes képet nyújtanak azokról a szimpatiamegnyilvánításokról, amelyeket a hercegi pár iránt a horvát lakosság tanúsított. A belgrádi sajtó kedvezően fogadta a horvát szöveg leírásáról szóló törvényt.

Sillanpää — a menekült

Finnországból még mindig hosszú sorokban igyekeznek a menekültek a svéd határ felé. A legutóbbi napokban különös karaván bandukolt a menekültekkel zsúfolt országúton. Középtermetűnél is alacsonyabb, komoly ábrázatú, szemüveges férfi fejeségével és népes családjával. Együtt haladt a svéd határőrség vonalán és általános érdek: lődést kért, hogy a svédek megkülönböztetett tisztelettel fogadják a késő esti órákban érkező fáradt vendéget.

A különös utas meg sem állt, hanem családjával együtt tovább haladt, hogy lehetőleg még hajnal előtt eljusson Haparandába, a svéd határvárosba, ahol nyilván megfelelőbb elhelyezkedést remélt találni úgy maga, mint felesége és hét gyermeke számára.

Őt csakugyan az egyik turista-szállójában három szobát is bocsátottak rendelkezésére, de az országút késő vándora eleinte riadtan szabadkozott.

— Nem, nem. Ne nyíissanak külön szobát — mondogatta. — Lepihenhetünk mi akár a társalgóban is. Egycélre ugyanis nincs pénz nálam — tetje hozzá kissé zavartan.

— Se baj, — hangzott az udvarias válasz, — azért méltósságunk elfogadni a szobákat. Már kapunk értesítést Stockholmból, hogy néhány napon belül ide utadják a pénzt...

Kiderült, hogy a késői vándor nem más, mint a finnek világhírű írója. F. E. Sillanpää tanár, aki néhány héttel ezelőtt nyerte meg az Irodalmi Nobel-díjat, több, mint százezer svéd koronát.

Most azután külön érdekessége a határvárosnak a Nobel-díj nyertes finn író, akit a hatóságok ünnepélyesen fogadtak és aki alighanem rövidesen tovább utazik, hogy Stockholmban keressen menedéket.

A leleplezett amerikai diktatórikus összeesküvés újabb részletei

Newyork. (Rador.) A lapok jelentései szerint újabb terroristákat tartóztattak le, akik az anti-szemita irányzatú „Keresztény Front” szervezetéhez tartoznak. A vizsgálat megállapítása szerint a mozgalom egyik vezetőjét, William Geraldot, valójában Arnocknak hívják és bécsi származású. 1929-ben tiltott fegyverviselés miatt ejtették az Egyesült-Államokban, de Arnock ki van tiltva Angliából és Franciaországból is kémkedés miatt. Mult év júliusában érkezett ismét az Egyesült-Államokba, belépett a „Keresztény Frontba” és a szervezet tagjait céllovészre és bombagyártásra tanította. Azt hiszik, hogy a Keresztény Frontnak számos fiókja van az Egyesült-Államok városaiban. A terroristák lejáróztatását meggyorsította az a körülmény, hogy a rendőrség tudomást szerzett tervezett merényleteikről.

Ismeretlen holttest a vonat tetején!

Különös lelet a bucuresti-i északi pályaudvaron

Bucuresti. Az 1006. számú személyvonat egyik harmadosztályu kocsijának tetején tegnap reggel 9 órakor, a fővárostól néhány kilométernyire levő Chitila állomáson, reggel 10 óra körül közben egy ismeretlen férfi holttestére bukkantak.

A holttestet, amely valóságban megfogott a vonat tetején, az első-személyvonattal a főváros északi pályaudvarán levő segélyhelyre vitték, ahol kikutatták a zsebeit. Személyazonosságát azonban nem tudták megállapítani, miután a zsebeiben két névre szóló iratot is találtak. Az egyik irat, egy jó magaviseleti bizonyítvány, amelyet Ion Apostol névre állítottak ki, a másik egy Balacescu Grigore névre szóló választói igazolvány.

Az ismeretlen holttestet a bonctani intézetbe szállították. A rendőrségnek az a föltevése, hogy az ismeretlen minden bizonnyal a vonat tetején akarta megenni az utat, de mielőtt megérkezett volna utjának céljához, a vonat tetején a nagy hidegben elaludt és megfagyott.

CORSO Tel.: 2065. Ma szünet!

Holnap: Hindu lándzsások

Főszerepben: Garry Cooper, Franchot Tone.

Egy film, amely meghódította az egész világot.

„Mr. G.” országa

Svédország, amely most a szovjet-orosz sávkormányok pergőtüzében áll, ténylegesen és képletesen Európa legegészségesebb országa. Hogy már az ezején a legszebbet mondjuk róla: 1814 óta nem került háborús konfliktusba. A skandináv államokon kívül nincsenek szövetségesei és nincsenek nemzeti aspirációi sem.

Az utolsó évek legjobb könyvét Svédországról Marquis Childs írta, aki megállapítja, hogy a kereskedelem egyharmada, a nagykereskedelem és a gyártás tíz százaléka szövetkezeti alapon dolgozik, egyetlen fillér üzleti haszon nélkül. Svédország hat millió 300.000 lakosának életstandardja a legmagasabb Európában. „A kapitalizmust a köz javára ellenőrzik, de a polgári szabadságjogoknak nincsenek korlátai.” — írja Childs „Sweden: The Middle Way” című világhíres művében.

Királya, V. Gusztáv, a Bernadotte-ház feje, 32 éve uralkodik, 81 éves, hat láb magas, szikár aggastyán, akít csodálatos testi és lelki egészséggel ajándékozott meg a Teremtő. (A svéd, dán és norvég dinasztiákat rokonj szálak fűzik össze, egymás közt házasodnak.) A trónörökös, Olaf herceg (kiváló archeológus) sem mai gyerek már; 58 éves. Négy év előtt fia született, ami Svédországban országrengető szenzáció: 1370 óta ugyanis svéd uralkodópárok elsőszülöttje mindig leánygyermek. A Bernadotte-dinasztiának, amelyet I. Napóleon alapított, nagy hajlandósága van a tudományhoz, művészethez és irodalomhoz. Gusztáv király öccse, Jenő herceg elismert festőművész; Olaf trónörökös öccse, Vilmos herceg, tudós és költő. A svéd királynak egyetlen szenvedélye a tenniszjáték: „Mr. G.” álnév alatt minden év tavaszán benevez a tenniszvilághajnokságra Cannesben és hősiiesen játssza a fordulót.

A három skandináv országban szociálista kabinét kormányoz. Svédországban Per Albin Hansson, Dániában Thorvald Stauning, Norvégiában Johan Nygaardsvold a szociáldemokrata miniszterelnök. Per Albin Hanssonnak (most 54 éves) atyja kőműves volt Malmöben, ő maga, mint kifutóin kezdte pályafutását Tizenkétéves korában gyarmatárkereskedésbe került inasnak, ahol tizenöt órát dolgozott naponta. Viszont husz éves korában már a szociálista parasztkoalíció napilapjának felelős szerkesztője Szerelme, szenvedélye, hecsvágya az újságírás; első kabinetjében öt újságíró kollégájának adott tárcát. Kora ifjúsága óta fanatikusan harcol az alkoholfogyasztás ellen, miniszterelnöki beiktatásakor példaképpel azzal fenyegette meg polgártársait, hogy aki részegen fekszik ágyba, annak a legjobb esetben leánygyermekét születnek. Per Albin Branting halála után vette át az Egyesült Szociáldemokrata és Parasztpárt vezetését. (Branting és V. Gusztáv tudvalevően meghitt barátok voltak, egy padban tanultak az uppsalai egyetemen.)

A svéd szociálista-parasztkoalíció hét év óta van kormányon és valóban korszakos reformokat hajtott végre termelőség-tervezés, szervezés, gyermekvédelem, aggkori biztosítás, kislakásépítés, munkásjóléti intézmények és népegészségügy terén. Per Albin nagy fájdalom, hogy Svédországban nem terem meg a gyümölcs, mert a derek népet legszívesebben vegetáriánus kosztra és alkoholmentes almahor élvezetére fogta. Svédország irigyelt gazdagsága, melyet nyersanyagokkal bőven ellátott iparának és jó kikötőkre támaszkodó kereskedelmének köszönhet, az utóbbi hónapokban amerikai stílusban megnövekedett. A hadviselő államoknak ugyanis, különösen Angliának, vasat, rezet, cinket, kén, mangánt, papírt és fát szállít magas áron, aranyért. Per Albin antimilitarista felfogása az eliramlott kilenc év alatt alaposan megváltozott: az ország hadikiadásait augusztus vége óta az ötszörösére, a kiképzett tartalékokat 1 millió főre emelte. Amíg Dániát a német, Svédországot inkább a szovjet egyre veszedelmesebb szomszédsága tölti el aggodalommal. Így a hangulat ma Svédországban, a finn-szovjet-orosz háború napjaiban, 125 év óta először, nyomott.

Nagyszabású razzia Amszterdamban

Hatvan idegent letartóztattak

Amszterdamból jelentik: A holland fővárosban vasárnap nagy razzia volt, melynek során hatvan idegen átlampolgárt letartóztattak és a rendőrségre kísérték. Londonból azt jelentik, hogy a holland hatóságok két német kémert fogtak el.

10 MILLIÓ

IME A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY,
AMELYET ROMÁNIÁBAN
VALAHA IS KISORSOLTAK

Ime, mit nyerhet

HOLNAP

Vásároljon sorsjegyeket

A SORSJEGYÁRUDÁK
MA ÉJFELIG VANNAK NYITVA

ÁLLAMI
SORS
JÁTÉK

Tizenötmillió font értékű mogyorót, fügét és szőlőt szállít

Törökország a nyugati hatalmaknak

Istanbul. (Rador.) Memencioğlu, a török külügyminisztérium vezértitkára utban Ankara felé, a sajtó képviselői előtt a következőket jelentette ki:

— Rendkívül meg vagyok elégedve angliai, franciaországi és bulgáriai utazásom eredményével. Pillanatnyilag csak annyit közölhetek, hogy 25 millió fontsterlinges fegyverkezési kölcsönt

kaptunk. 15 millió fontsterlinget készpénzben kölcsönünk rendelkezésünkre. A kölcsönt 3 és fél millió font évi részletben fizetjük vissza török áruk, főleg dohány szállításával. Az angol és francia kormányok kötelezettséget vállaltak arra, hogy évente 10 millió fontsterling értékben szőlőt, fügét, mogyorót és más gyümölcsöt vásárolnak tőlünk.

Egy év alatt 15 százalékkal lett drágább a megéltetés

Emelkedő tendenciát mutatnak a nyersanyag-árak továbbra is

Csernovic. Az itteni fapiacsnál igen nagy ár-emelkedés mutatkozik épületfában. Január 1-én az ötödosztályú épületfa ára 1475 lei volt, amely most 1550 leire emelkedett. A fagy következtében Bucuresztben kifogytak a faanyagok. A hitelügyleteket felfüggesztették, az árak emelkedőben vannak az új forgalmi rendeletek következtében.

A vas- és rézárak újabb emelkedést mutatnak, a nyersanyagbeszerzés a vasművek részére megnehezült. A gyárak nem fogadnak el megrendeléseket. A nagy- és kiskereskedők nem tudnak időben megfejteni rendelőiknek.

Az export számára rendelkezésre álló gabonamennyiség 100.000 vagon buza és 200.000 vagon tengeri. Tegnap a gabonapiac nyugodt volt. A constantai kikötőben 81 vagon buza, 111 vagon tengeri és 124 vagon zab érkezett. Buzáért 41.000 leirt fizetnek vagononként. A galatii kikötőbe 50 vagon érkezett. Brailában egyetlen vagon sem fu-
tott be, a piac gyenge

A drágasági index 1939. decemberében 4569-re emelkedett az 1938. évi 3987 számmal szemben. Egy év alatt tehát az élet 15 százalékkal drágult. Az előző hónappal szemben azonban csak 2 százalékkal, mert 1939. novemberében 4518 volt a drágasági indexszám.

FORUM filmszínház.

TELEFON: 2014

Ma, a szezon legszebb filmje:

Egy anya szenvedései

KAY FRANCIS,
Dickie Moore és Anita Louise-vel
UJ FOX-hiradó a GRAF von SPEE német zsebcirkáló Montevideóba érkezéséről és elűzéséről.

Előadások: 5, 7-15 és 9-15-kor.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az árak csökkentése érdekében:

a nemzetgazdasági miniszter akciót indított a közszükségleti cikkek illeteinek leszállítására

A nemzetgazdasági minisztériumban hetek óta dolgozik egy bizottság, amely a közszükségleti cikkek árainak analízisét készíti elő. Ez a bizottság — munkája során — megállapította, hogy számos cikk árát a túlnagy adók s illetek emeltek fel a jelenlegire. Eppen ezért a mezőgazdasági miniszter átiratot intézett a pénzügyminisz-

terhez, amelyben eme cikkek túlzott illeteinek mérséklését kérte, az árak csökkentése érdekében. Hasonló átiratot küldtek a vasut vezetőséghez is, azonban a CFR. vezetőségének határozata szerint a vasut most nincs abban a helyzetben, hogy a tarifákat csökkenthesse.

Németország a román finomítókban akarja feldolgoztatni az orosz nyersolajat

Németország petroleumellátásában a nyugateurópai háború kitörése óta a vezető helyet a román petroleum foglalja el. Az utóbbi hónapokban felmerült az a terv, hogy Németország nagyobb mennyiségben importáljon nyersolajat Oroszországból is. Az így impor-

tált nyersolaj feldolgozására azonban Németország nem rendelkezik megfelelő kapacitású finomítóval. Hir szerint, tárgyalások folynak abban az irányban, hogy az Oroszországból importált nyersolajat Németország a román finomítóknak dolgoztassa fel

Száztizenkétezer tonnával csökkent a buza kivitel július 1. és december 30. között

A nemzetgazdasági minisztérium most hozta nyilvánosságra az elmúlt év július elseje és december 30-ika között külföldi szállításra történt buza eladások adatait, amelyek a következőképpen alakultak: Anglia 150 ezer tonna (tavaly 348.268 tonna) Belgium 2100 (40470) tonna, Svájc 13820 (80570) tonna, Görögország 3050 (37994) tonna, Málta 12365 (14640) tonna, Spanyolország 10 ezer (60) tonna, Németország 370665 (132924) tonna, Olaszország 100 ezer (50) tonna. Összes kivittel 666.650 tonna a tavalyi 778.880 tonnához viszonyítva. Megszűnt a kivitel Albániába, Dá-

niába, Franciaországba, Lettországra, Norvégiába, Németalföldre (tavaly 81772 tonna), Lengyelországba, Svédországba és a Cseh-Morva protektorátus területére.

A tengeri-kivitel az augusztus 1.—december 30. közötti eladások tekintetében a következőképpen alakult: Anglia 11-080 tonna, Belgium 800, Svájc 1550, Németország 35835, Görögország 8372, Olaszország 17617, Málta 1035, Dánia 225, Palesztina 900, Cseh-Morva protektorátus 15850, Szlovákia 2200. Összkivitel 95.464 tonna.

A Kereskedelmi Testületek Szövetsége

memorandumban kérte a kormánytól az ellenőrzési törvény módosítását

Temesvár. A temesvári Kereskedelmi Testületek Szövetsége a Sfatul Negustoresc Központja útján emlékiratot küldött a nemzetgazdasági miniszterhez, amelyben az ellenőrzési törvény módosítását kéri.

A részletes felterjesztésben a szövetség felsorolja mindazon észrevételeit, amelyeket a helytartóság területén felvetett kihágási jegyzőkönyvek és kihágási eljárás során kirótt büntetések figyelembe vételével észlelt. Többek között leszögezi a szövetség, hogy a törvényben előírt különböző formák be nem tartásáért abban az esetben is kénytelenek voltak az első fokon eljáró árvédelmi bírúk pénzbüntetéseket kiszabni, amikor egyébként enyhítő körülményeket óhajtottak volna alkalmazni, a törvény azonban nem engedte meg ezen kihágásokat elkövető kereskedők ellen a büntetésnek enyhébb kiszabását. Ennélfogva a Kereskedelmi Testületek Szövetsége most azt kéri, hogy a pénzügyi természetű bírságok mérsékléséhez hasonlóan lehessen az árdírgítási bírságokat is enyhíteni. Javaslatára szerint hatalmazzák fel a királyi helytartóságot, hogy a százezer lei összegig terjedő pénzbüntetéseket öt százalékra lemérsékelhesse ott, ahol ezt indokoltnak látja. A nagyobb összegű bírságoknál a mérséklés joga a minisztériumot illesse meg. A jövőre nézve továbbá hatalmazzák fel az ítélkező bírakat, hogy enyhítő körülmények fennforgása esetében a törvényben előírt büntetési tételeket tíz százalékig csökkenthessék. Kérte továbbá a szövetség felterjesztése azt is, hogy a kihágási jegyzőkönyveket közöljék az érdekelt féllel is és csak három nap után hozzák meg a büntető határozatot. Ezen idő alatt pedig joga legyen az árdírgítási kihágást elkövetett félnek indokolt beadványban a kihágási jegyzőkönyv jóvá nem hagyását kérni és esetleges bizonyítékaikat is előterjeszteni. Végül indítványozza

az emlékirat, hogy a megbüntetett felebbezésének érvényességéhez ne kívánja meg a jövőben a törvény a kirótt büntetésnek a teljes összege erejéig való letétbe helyezését, hanem legyen elegendő a bírság tíz százalékának a letétbe helyezése ahhoz, hogy a felebbezést elfogadják.

Intézkedés

a hadsereg rendelkezésére tartandó importált gyapotmennyiségekről

A nemzetvédelmi minisztérium Intendatura Igazgatóságának közbenjárására és az 1939. december 30-án megjelenő 301. számú Monitorul Oficialban 3681. szám alatt közölt minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján a pénzügyminisztérium úgy rendelkezett, hogy a vámok ne adjanak ki importőröknek az említett minisztertanácsi jegyzőkönyvben felsorolt számozású 10—1, 12—1, 14—2, 14—3, 16—1, 16—2, 18—1, 18—2, 18—3, 18—4, 20—1, 20—2 és 22—1 nyersgyapotot és gyapotfonalat, csak abban az esetben, ha az illetők a hadsereg rendelkezésére tartják. Nem kívánunk ilyen nyilatkozatot, amikor más számozású gyapotfonalat hoznak az országba, mert ezeknek kereskedelmi forgalma szabad. A nyilatkozatokról nyilvántartást készítenek, amely a következő adatokat tartalmazza: A cég neve, székhelye, a behozott áru fajtája, az egész importált tétel mennyisége, a 30 százalékos kvóta mennyisége, származási hely, az áru számozásának megjelölése, az időpont, amikor az árut a vámhivataltól kiváltották. A nyilatkozatokat az említett kimutatásokkal a nemzetvédelmi minisztérium intendatura igazgatóságának küldik be a lehető legrövidebb időn belül.

= Április 26-tól május 6-ig rendezik meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt. A Budapesti Nemzetközi Vásár rendezési munkálatainak levezetésével a magyar kereskedelmi és iparügyi miniszter Hallóssy kormányfőtanácsost bízta meg, aki 1939-ben, amellett, hogy a Vásár ügyvezető igazgatója volt, az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal vezetését is ellátta. Az idén április 26-tól május 6-ig rendezik meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt

A kolozsvári kéményseprőmesterek kétévi szünet után újra megkezdik munkájukat

A közigazgatási tábla döntése a városi kéményseprőüzem kizárólagossága ellen

Kolozsvár. A kolozsvári kéményseprők és Kolozsvár város tanácsa között folyó ismeretes harcban a napokban döntő fordulat következett be. Jogerőre emelkedett a közigazgatási táblának az a határozata, amelyben a kolozsvári kéményseprőmesterek szerzett jogait elismerte, megállapította, hogy a város területén nemcsak a városi kéményseprőüzemnek van joga kéményeket seprni, hanem a kéményseprőmestereknek is és hogy a városi tanács csak a végzett munkáért szedhet illetéket és így előre kéményseprői illetékekkel a lakosságot megterhelni nem lehet.

Még a pereskedés folyamán megegyezés jött létre a városi tanács s a mesterségüket folytató kéményseprőmesterek között. A városi tanács a városi üzemnél alkalmazta őket s bizonyos kártérítést is fizetett. Azok a kéményseprők azonban, akikkel a város nem egyezett meg, jogaik érvényesítése érdekében további lépéseket tettek. Keresetet adtak be a kolozsvári közigazgatási táblához, amely a múlt év augusztus havában hozott határozatában kimondotta, hogy a kéményseprőket nem lehet megfosztani iparuk gyakorlásától, szabadon gyakorolhatják iparukat, a városi tanács pedig nem vethet ki előre kéményseprői illeteket, hanem az csak utólag, a végzett munka után számíthatja ezt fel. Ezt a határozatot — minthogy ez a városi tanácsra volt sérelmes — most már a városi tanács felebezte meg, de a felebbezés elkésztés és a kolozsvári közigazgatási tábla határozata január 11-én jogerőre emelkedett. Most tehát a régi helyzet állott vissza s a kolozsvári kéményseprőmesterek úgy mint ezelőtt, megkezdik a kéményseprést. Hogy aztán mi lesz a kéményseprőüzemmel, azt egyelőre nem lehet tudni. A kéményseprőmesterek, akik két évig nem folytathatták mesterségüket, kártérítést is akarnak indítani. A mesterek a közigazgatási tábla határozatát bemutatják a királyi helytartónak. Bornemisa Sebastian polgármesternek, a főlgvésznek és a rendőrkezesnek és a segítségüket fogják kérni ahhoz, hogy munkájukban senki sem akadályozza meg.

Minthogy Erdély többi városában is az a helyzet, ami Kolozsváron, valószínű, hogy a legfőbb közigazgatási tábla határozata kihatással lesz a többi városok kéményseprőüzemeire is.

= Devizaárfolyamok: Az angol font Newyorkban 3.96 egynegyedre, a francia frank 2.24 ötnyolcadra emelkedett.

= A cukor forgalombahozatalának adózás szempontjából való rendezése. A pénzügyminisztérium rendelkezést bocsátott ki a cukor forgalombahozatalának adózás szempontjából való rendezéséről. A rendelkezés többek között megállapítja, hogy reménytelenül cukormennyiség nem vihető be egyetlen lerakathoz sem, csak az úgynevezett szállítási jegyzőkönyv alapján, amelyet a szállító gyár ellenőrző közegei készítettek. A rakományból kiadott cukormennyiségek illetekelése szigorúan a törvényes előírások szerint történik. Ezek szerint tehát minden, a cukorlerakatokból kiadott cukormennyiséget szabad forgalmi bírcával kell ellátni, amelyből kijűnik a fogyasztási illeték befizetésének tétele. Az ország valamennyi cukorlerakátjának fogyasztási illetékét a romániai cukorkereskedelmi részvénytársaság fizeti, a lefizetésekéről szóló vevényeket a minisztériumnál helyezik el, amelyeket azután a megállapítási pénzügyigazgatóságokhoz küldenek el, hogy alapul szolgáljanak a cukormennyiségeknek a lerakattól való kiadásához

= Január 31-ig be kell fizetni a háztartási alkalmazottak utáni adót. Az 1940. január 31-ig meghosszabbított adóamnesztia-rendelet a háztartási alkalmazottak utáni adófizetésekre is vonatkozik. Igen sokan vannak, akik a háztartási alkalmazottak utáni adót eddig vagy egyáltalán nem fizették, vagy csak részben tették eleget az erre vonatkozó adótörvény intézkedéseinek. Akik még eddig egyáltalán nem fizettek ilyen adót, azok visszamenőleg 1939. április 1-től kötelesek azt befizetni. Január 31-ig büntetésmentesen lehet fizetni. Február 1-e után ellenőrzés lesz és ahol mulasztást állapítanak meg, jegyzőkönyvet vesznek fel és a mulasztókat a be nem fizetett adó négyszeres összegével sújtják büntetési képpel.

Legújabb jelentéseink:

Amerikai önkéntes különítmények érkeztek a finn frontra

Páris. (Rador.) A Newyork Herald francia nyelvű kiadása közli, hogy az első amerikai önkéntes különítmény tagjai megérkeztek Finnországba. Az amerikai önkéntesek jelenleg finn tisztek irányítása mellett si-gyakorlatokat végeznek.

A Reuter-iroda szerint:

Fogságba került német tiszteknél talált okmányok alapján léptettek életbe a rendkívüli intézkedéseket Belgiumban és Hollandiában

Az angol hadsereg azonnal közbelép, ha Belgiumot vagy Hollandiát támadás éri

Londonból jelentik: A bucuresti „Capitala” legutóbbi kiadása írja, hogy nem hivatalos, de jól értesült körök véleménye szerint a Belgiumban és Hollandiában elterjedt riasztó hírek éppen úgy valószínűnek bizonyulnak, mint az elmúlt év novemberében is történt. Valahányszor Hitler kancellár ezideig valamire készült, azt a legnagyobb titokban tartotta. Ezért most a fenti államoknak nem kell semmitől sem tartaniuk. A Hollandiában és Belgiumban történt katonai intézkedések, valamint a Franciaországban lévő brit egységek szabadságolásának megszüntetése csupán elővigyázatossági rendelkezések.

A fenti hírrel kapcsolatban a Reuter iroda még az alábbiakat közli:

A német hivatalos távirati iroda hétfőn Amszterdamból és Brüsszelből értesítést küldött és abban hivatalos helyről nyert értesülése hívatkozva azt közölte, hogy az angol és francia kormányok bizalmasan értesítették Amszterdamot és Brüsszelt, hogy veszély van készülődésben és ennek alapján rendelték el a holland és belga katonai intézkedéseket. Ezzel a hírrel kapcsolatban a Reuter iroda még megállapítja, hogy az angol fővárosban jól értesült körök úgy tudják, hogy a belga és holland katonai intézkedéseket azért fogantatosították, mert belga területen kényszerleszállást végzett német repülő tiszteknél fontos bizonyítékokat szolgáltató okmányokat találtak.

Londonból jelentik: A nyugati fronton elhelyezett angol expedíciós hadsereg utasítást kapott, hogy készüljön fel arra az eshetőségre, ha Belgiumot, vagy Hollandiát ellenséges támadás érné. Ez esetben az angol haderő azonnal cselekvésre lépne.

diát ellenséges támadás érné. Ez esetben az angol haderő azonnal cselekvésre lépne.

Felrobbantak a bombák egy angol hadirepülőgépen

London. (Rador.) A Stefani jelenté, hogy egy angol bombavető repülőgépen a rajtalévő bombák felrobbantak és a gépet elpusztították. Birminghamban az Alloys Limited műveknél robbanás történt, amely a gyár tetőzetét a levegőbe röpítette. Három munkás súlyosan megsérült.

A francia parlament a kommunista belső veszedelem ellen

Párisból jelentik: A képviselőház kedd délután kezdte meg nagy érdeklődés mellett a feloszlott kommunista párt képviselői kizárásának tárgyalását. Vignancourt képviselő hangoztatta, hogy nem elég a mandátumok megsemmisítése, de az egész titkos szervezet is ki kell irtani. Ezt a munkát mindjárt a fejnél kell kezdeni és a kommunisták franciaországi központját, a párisi szovjet nagykövetséget kell bezárni. Barthelemy képviselő követelte, hogy a bolsevista veszélynek egyszer s mindenkorra vessenek véget. Beszédét azzal fejezte be, hogy a Ház nem tűrheti, hogy olyan tagjai legyenek, akik idegen állam zsoldjában állanak.

Kétszer annyi áldozatot

követeltek az elsőtűtési gyakorlatok, mint az egész eddigi háború Angliában

London. (Rador.) Hivatalos statisztika szerint a háború kitörése óta december 31-ig a városok elsőtűtése miatt bekövetkezett közlekedési balesetek következtében 4.133 ember vesztette életét, míg ugyanez idő alatt a brit haderő vesztesége a frontokon csak 2.462 ember volt.

LAPZÁRTA:

Chamberlain a háborúról

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök keddi alsóházi beszéde további során közölte az alsóházzal, hogy Anglia jelentős mennyiségű hadianyag szállítását engedélyezte Finnország részére. Részletesebb nyilatkozatot ebben az ügyben azonban nem tehet. Rátért ezután az angol kormányelnök a semleges államok helyzetére és közölte, hogy Anglia a semleges államokhoz mérten tiszteletben tartja a semleges államok érdekeit. Franciaország és Anglia együttműködéséről szólva, kijelentette, hogy az szövetséges és szorosabb, mint bármikor volt. A hadműveletek ismertetése alkalmával hangsúlyozta, hogy az angol csapatok kivesszük részüket a Maginot-vonal védelmében is. A léghaderő pedig naponta jelentős tevékenységet fejt ki és mélyen német terület fölé repülve végzik felderítő utjaikat. Most még aránylag nyugalom uralkodik a frontokon. — Jól tatta a kormányzó — azonban lehetőséges, hogy néhány óra, nap, vagy hét múlva olyan események történnek, amelyek megváltoztatják a helyzetet. Reméljük, hogy a tartós béke már nincs messze, azonban bármi történjék is, nem riadunk vissza semmitől és a végső győzelemig folytatjuk a harcot.

Védetelenek a finn városok!

Helsinki-ből jelentik: A Giornale d'Italia finnországi tudósítója jelenté, hogy a finn városok és nagyobb községek állandó légiveszélynek vannak kitéve az elmúlt napokban történt kegyetlen légitámadások következtében. Valamennyi nagyobb finn helységen ugyszólván egyik léghajó a másikat követi. Az orosz repülő bombát ledobták Turku város házára és miután a víz befagyott, a szélről fejlesztett tűz rohamosan terjed. Lazaban egy gázvédelmi fedezék beomlott és ennek következtében 86 személy gázmérgezését kapott. A szovjet gépek 30-40-es csoportokban jelennek meg a városok felett és gyújtóbombákat dobnak le. Az orosz gépek pilótái nem tesznek különbséget a katonai támaszpontok és a polgári lakosság által lakott vidék között.

Berlinből jelentik: Január 20-án megindul a rendszeres légit forgalom Berlin és Moszkva között. A légitársulatok mindennaposak és a gépek személyszállításon kívül postát és tehersomagokat is visznek magukkal.

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetések **szavankint 2 lei.** A tonu rendelet értelmében az apróhirdetésért előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES
Házvezetőnőnek melege fiatal uriaszony. Papp Éva. Oradea, Sinaia 29. 415
Ápolónő, praixissal beteg mellé ajánlik. Cimeket a kiadóba kér. 430

ALKALMAZÁST NYER
Gyakorlott szakácsnő iriházhoz azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban.

ELLÁTÁS
Keresek lakást teljes ellátással, idősebb uriember részére, or. kóser családnál. Cimeket „Otthon” jellegre a kiadóba.

LAKÁS
Új házban kétszobás, komfortos és egy-szobás, szép szuterénlakás kiadó. Bul. Carol 68. 426

Keresek május 1-ére modern négyszobás, komfortos lakást a centrumban. Központi fűtés és garage előnyben. Cimeket kérem a legsürgősebben „Jól fizetek” jellegre a kiadóba leadni. 437

Kapualatti, csinosan bútorozott uccai szoba jó cserépkályhával, fürdőszobahasználattal azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 6. 369

VÉTEL-ELADÁS
100 hektó paullsi óbor, 12% maligános, olcsón eladó. Bisztriczky, Ghioroc. jud. Arad. 427
Műszerész-esztergapad, transzmisszióval, amerikánerral eladó. Lengyel, Cal. Radnei 57. 431
Egy modern, kétszobás, dióhálo asztalosnál eladó. Str. Seminarului 7. 425

12 személyes evőeszköz, modern, finom kivitelben eladó. Megbizott: Tempo Fischer Eliz-palota. 429

Használt írógépeket magas áron veszünk. Erika írógépszaküzlet. Str. Alexandri. 413

Vesünk olajtartányt, 10 vagy 15 tonnára. Grundmann-gyár, Arad. Telefon: 1724. 419

Nutriabört, jó állapotban levőt keresek megvételre. Cimeket az Aradi Közöny kiadóba kérlek.

Perzsabunda, gyönyörű és jó állapotban eladó, ugyszintén egy keleti ebédioszónyeg, 15 négyzetméter nagyságú, eladó. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota. 407

Modern magánház
a belvárosban 4 parkettás szoba, elő, fürdő, cselőszobás lakással, hatalmas gyümölcsös-sel, mélyen áron alul, 650.000 Leiert eladó — Megbizott:
Kiss Lajos „URANUL”
INGATLANIRODAJA.
Str. Eminescu 2., l. em.
Telefon: 2561.

Egy divány, ágy, konyhaszekrény eladó. Str. Cuza Vodă 20.

Salgóné
Cal. Banatulul és Avram Iancu-ér sarok
Keres megvételre megbízó részére batorokat, szalonokat, gyári és perzsaszőnyegeket, ezüstneműt, antik ékszereket, dísz tárgyakat, varró- és írógépeket. stb. 5473

KÜLÖNFELEK
Jólbevezetett fényképészeti műterem a főtéren eladó. Cim a kiadóban. 428
Trafiknak alkalmas kis üzlethelyiség az új Casa Cercuială mellett kiadó - 406

Ketemeletes
üzletes bérház a főtéren, nagyobb bant-teherrel, évi 180.000 Lei hozammal, alka'mi áron, 1,350.000 Le ért eladó.
Megbizott:
Kiss Lajos „URANUL”
INGATLANIRODAJA.
Str. Eminescu 2. sz., l. emelet.
Schnitz-posztóüzlet felett. Telefon 2561.